

Всеволод Данилевич

СТІЙКИЙ ОЛОВ'ЯНИЙ СОЛДАТИК

**(Сценічний в варіант)
(П'єса на дві дії)**

ДІЙОВІ ОСОБИ

ОЛОВ'ЯНИЙ СОЛДАТИК

БАЛЕРИНКА

КЛОУН

АКРОБАТ

ТРОЛЬ

ЩУР

ЩУКА

П'ЯТЬ АКТОРІВ, ЯКІ ЗОБРАЖУЮТЬ ОЛЕ ЛУКОЙЄ

ДІЯ ПЕРША

Кімната. Камін вогнище, які бувають у старовинних будинках. Велике вікно. У кімнаті нікого немає. Лунає музика, і на сцену виходять п'ять акторів у плащах, які оздоблені зірками, з парасольками в руках. Це казкарі Оле Лукойє. Вони співають:

Ми – Оле- Лукой! Ми – Оле-лукойє!
Ні вдень, ні вночі нема нам спокою.
З звичайних предметів, з буденних речей
Ми творимо казку на радість дітей.
Ми – Оле-Лукойє! М и- Оле-Лукойє!
Чарівну парасольку зведемо над тобою.
Зведемо, розкриймо в одну мить - і тоді
Наче сон, наче привід , і тільки с юди
Казкар принесе свою казку тобі.
Чимало є казок чарівних на світі,
А казки чарівні люблять всі діти.
Бажаєте, зараз, сьогодні, в цей час
Покажемо казку,
Розкажемо казку.

Чудову казку і тільки для вас!

ПЕРШИЙ. Казки живуть скрізь. Вони можуть ховатися ось в цьому в огнищі.

ДРУГИЙ. У соломинці, яка лежить на підлозі.

ТРЕТІЙ. У зів'ялій квітці, яку ти поклав між сторінок своєї книги.

ЧЕТВЕРТИЙ. Чуєш, казка вже стукає у двері.

П'ЯТИЙ. В цю кімнату, зараз. Маленький господар спить.

ТРЕТІЙ. Спить хлопчик Андерс. Він трохи шибеник, але добрий і ласка вий хлопчик.

ДРУГИЙ. А знаєте! Розповімо нашому Андерсу історію про СТІЙКОГО ОЛОВ'ЯНОГО СОЛДАТИКА.

ВСІ. Розповімо!

ТРЕТІЙ. Нехай вона буде щасливою і радісною.

ВСІ. Нехай!

П'ЯТИЙ. І нехай усе, що ми покажемо зараз, Андерс побачить у ві сні.

ДРУГИЙ. Ми подаруємо хлопчикові дивовижний сон.

ЧЕТВЕРТИЙ. Доля. Олов'яного Солдатика буде тісно пов'язана з ляльками, яких Андерс дуже любить. (Дістає і с бавить на ширму ляльки) З Акробатом, Злим Тролем та іншими іграшками.

П'ЯТИЙ. Найкращим з усіх іграшок вважався чудовий паперовий замок.

ДРУГИЙ. Перед цим замком покладали кругле дзеркало. Воно здавалося справжнім ставком, біля якого плавали прекрасні воскові лебеді. Вони витягли шиї і дивилися у дзеркало, милуючись собою.

ВСІ. Так це ж чудово!

ТРЕТІЙ. Але найкращою за всіх була Балеринка. Вона стояла на порозі широко розчинених дверей замку.

ОЛЕ ЛУКОЙЄ торкаються парасольками до ляльок, і вони оживають. ОЛЕ ЛУКОЙЄ покидають сцену.

КЛОУН. (Балеринці) Добрий ранок! Ви сьогодні сумуєте? Будь ласка, дайте свою ручку. Вам необхідна ранкова прогулянка.

Бере Балеринку за руку і обережно веде її по кімнаті.

АКРОБАТ. Так, так! Весь час стояти на одній ніжці?! Це просто неможливо. Ви втомитесь.

Бере її за другу руку, і вони роблять прогулянку немовби танцюють менует.

КЛОУН. Послухайте, що я склав для вас. (Співає)

Наша мила Балеринка,
Годі вам скучати,
Одягайте пелеринку,
Вийдемо погуляти.

Не сумуйте, не нудьгуйте,
Просимо ми в ас.
Пісню краще подаруйте
І танок для нас.

БАЛЕРИНКА. Ой, які ж ви милі та добрі.

Раптово із шумом відчиняється скринька, і з неї вистрибує Троль.
Балеринка здригнулася, зупинилася.

ТРОЛЬ. (Балеринці) Навіщо ти дружиш з цими балаганниками? Поглянь на них. Ну що за пики... Ти варта кращого. Моя скринька завжди відчинена для тебе. Нам з тобою в ній тісно не буде.

БАЛЕРИНКА. Навіщо ви ображаєте моїх друзів.?

АКРОБАТ. Балеринка ніколи не стане з вами дружити, і не с подівайтесь. Тому що ви...

КЛОУН.

Жив-був огидний старичок,
Дивився вже в могилу...
Він мав завітний сундучок,
А в ньому грошей силу.
Нікого в світі не любив,
Усім лиш капості робив.
Добром своїм пишався

І всюди вихвалявся.
Мовляв, що с хочу – те моє,
Якщо у мене гроші є.
Куплю я без вагання
Пошану , і кохання!
А з нього світ сміється –
Любов не продається!

ТРОЛЬ. Ну, стрівайте!

Троль ховається в скрині. Скринька закривається. Із скриньки чути галас і вигуки про допомогу. Клоун підходить до скриньки. Прикладає до неї вухо. Раптово скринька відчиняється, і з силою б'є Клоуна. Той летить під стелю, падає та звертає набік голову.

ТРОЛЬ. Ха-ха-ха!

Скринька зачиняється, і Троль знову ховається в скрині. Балеринка кидається на допомогу Клоуну. До с скриньки підбігає Акробат і стукає кулаком по кришці. Знову чути постріл, скринька відчиняється – і Акробат летить угору. Його відірвані руки розлітаються у різні боки. Балеринка галасує, схиливши голову. На сцені з'являються ОЛЕ-ЛУКОЙЄ.

ПЕРШИЙ. Багато смутку завдає злий Троль нашим вірним друзям.

ДРУГИЙ. Але де ж Олов'яний Солдатик? Настав час з'явитися йому в нашій казці.

П'ЯТИЙ. (Бере коробку з солдатиками) Він лежить в цій коробці. Тут двадцять п'ять олов'яних солдатиків. Всі вони сини однієї матери – старої олов'яної ложки.

ТРЕТІЙ. Це славні, браві хлопці: рушниця на плечі, груди колесом, мундир червоний, відвороти сині, гудзики блищать. Ну, словом...

ВСІ. Диво, що за солдатика!

ДРУГИЙ. Усі вони лежать рядком в цій коробці. Тут темно і тісно, але олов'яні солдатика – народ терплячий. Вони лежать – не рухаються і чекають, коли коробку відкриють.

ЧЕТВЕРТИЙ(Актор за допомогою деталей костюму переодягається у хлопчика)

ТРЕТІЙ. І ось... одного разу... коробка відкрилася

ЧЕТВЕРТИЙ - АНДЕРС. Ура! Олов'яні солдатики!

П'ЯТИЙ. Це наш Андерс. Він одержав олов'яних солдатиків у подарунок на день народження.

Андерс розставляє солдатиків на підвіконні.

ПЕРШИЙ. Двадцять чотири були цілковито схожі один на одного.

АНДЕРС. Вони усі схожі один на одного. Їх ніяк не відрізнити.

ДРУГИЙ. А двадцять п'ятий солдатик був не такий, як усі. Він виявився з однією ногою.

АНДЕРС. Одноногий?

ТРЕТІЙ. Його виливали останнім, і, мабуть, олова не вистачило.

АНДЕРС. Нічого! З однією ногою він буде стояти так само твердо, як і на двох.

Андерс ховає всіх солдатиків у коробку, крім одноногого. А цього солдатака ставить біля скриньки Троля, звідки йому видно Балеринку.

ДРУГИЙ. Солдатик побачив Балеринку і... завмер.

ТРЕТІЙ. Він не міг відірвати свого погляду від неї.

П'ЯТИЙ. От би мені таку жінку – подумав Солдатик. Та тільки вона, здається, знатного роду. Ось в якому чудовому палаці живе!... А мій дім – проста коробка. Та ще нас в ній багато – ціла рота. Ні, там їй не місце. Але познайомитись все ж не заважає.

ПЕРШИЙ. Солдатик сховався за скринькою. Дамо їм можливість познайомитися і подивимося, що буде далі...

ВСІ. Подивимося.

Актори у костюмах Оле Лукойє ховаються.

СОЛДАТИК. Добрий день, прекрасна Балеринко!

БАЛЕРИНКА. Добрий день!

СОЛДАТИК. Чому ви стоїте на одній ніжці?

БАЛЕРИНКА. Не знаю. Просто... А можу й так. (Робить «па» танцю) А ще так... (Знову «па») І так... (ще одне « па»)

КЛОУН. Ми теж дещо вміємо...Але... мені звернули шию. А йому...

Акробат. А мені відірвали... руки. Он вони, в тому кутку...

Балеринка. Яка жорстокість! Правда?

Солдатик. Так... Як на війні.

БАЛЕРИНКА. Ви були на війні?

СОЛДАТИК. Ні, не встиг.

БАЛЕРИНКА. Тоді чому у вас ...

СОЛДАТИК. А-а-а... Це не вистачило олова. Нас двадцять п'ять. Мене виливали останнім... І ось... Я вийшов таким. Але це нічого. На одній ніжці навіть краще. Дивиться!

(Скаче, підстрибує)

КЛОУН. Його б до нас у цирк.

БАЛЕРИНКА. Як ви гадаєте, мені можна з вами товаришувати?

СОЛДАТИК. Чому б ні! Солдату дружба дорога! Тільки...

БАЛЕРИНКА. Що?

СОЛДАТИК. Ви мешкаєте в такому замку... А мені вас навіть запросити нікуди.

БАЛЕРИНКА. Це не мій замок. Я тут тільки стою. Я – Балеринка.

СОЛДАТИК. Тоді інша справа.

З скриньки вистрибує Троль.

ТРОЛЬ. Хо-хо-хо!

БАЛЕРИНКА. Ой!

ТРОЛЬ. Хо-хо-хо!

БАЛЕРИНКА. Ви завжди мене лякаєте.

ТРОЛЬ. Не смій дружити з цим солдатиком!

БАЛЕРИНКА. Навіщо ви так кажете?

ТРОЛЬ. Я не хочу!

БАЛЕРИНКА. Хм... Таке!

СОЛДАТИК. Хто це?

БАЛЕРИНКА. Троль, такий собі старенький чаклун. Він недобрий і завжди мене лякає.

ТРОЛЬ. Брехня! Брехня! Брехня!

Просто я з'являюсь раптово, тому мене лякаються.

БАЛЕРИНКА. І не тільки через це... Ви завжди смієтесь... недобре...

ТРОЛЬ. Тому, що я веселий!

Мені так радісно завжди
Скрізь сіяють зло і згубу,
З чужого лиха та біди
Мені сміятися в любо.

БАЛЕРИНКА. Ви злий!

КЛОУН. Так, так! Це ви звернули мені голову.

АКРОБАТ. А мені відірвали руки...

БАЛЕРИНКА. А потім сміялися...

СОЛДАТИК. Так ось який ти, Тролю!

ТРОЛЬ. Та, так! Ось такий! Я завжди сміюся над бідною.

СОЛДАТИК. Ні, Тролю! Сміятися з них не будеш!

ТРОЛЬ. Буду! Буду!

СОЛДАТИК. А це ми побачимо...

ТРОЛЬ. Не лякай, одноногий. Забирайся геть звідси ! І знай, що зі мною кепські жарти. Я – Троль!

СОЛДАТИК. Будь ти ким завгодно, а ображати їх не дозволю.

Зачиняє скриньку.

БАЛЕРИНКА. Ой, як ви з ним розмовляли... А ми його боялися.

СОЛДАТИК. Ну, й дарма.

ТРОЛЬ. (Знову вистрибує) Ви ще мене...

СОЛДАТИК. (Знову зачиняє скриньку) Замокни!

БАЛЕРИНКА. Ха-ха! З вами весело... І зовсім не с страшно.

КЛОУН. Ми забули, що таке сміх.

СОЛДАТИК. А самі смієтесь?

КЛОУН. Ну, це тільки так... маска.

АКРОБАТ. За вашу хоробрість я ладен потиснути вам руку. Але мені нічим це зробити.

СОЛДАТИК. Зараз все виправимо. Де ваші руки?

АКРОБАТ. Он там.

Солдатик бере відірвані руки й прикріплює до Акробата.

Мої руки! Яке щастя!

(З властивою йому наївністю)

Уявіть, з руками значно краще, ніж без рук... Ось якщо б ви змогли поставити на місце голівку нашого Клоуна, він би був дуже вдячний.

БАЛЕРИНКА. Так,так! Допоможіть йому!

СОЛДАТИК. (Підходить до Клоуна) Раз,два – і готово.
(Повертає голівку Клоуна на місце).

КЛОУН. О! Я знову можу веселити моїх друзів! Спасибі, Солдатику!

БАЛЕРИНКА. Ви шани гідні і хвали

За благородство й силу.
Ви нам усім допомогли
І радість поновили.
АКРОБАТ. Відчув я знову себе дужим,
Спасибі, друже! Спасибі, друже!

КЛОУН. На місце стала голова.
Прийміть же вдячності слова!
Та що слова! Не треба слів!
Подяка вам - танок і спів!

БАЛЕРИНКА. (Солдатику) Ви так багато зробили для моїх друзів. Можна вас поцілувати?

СОЛДАТИК. Мене ще ніхто не цілував...

КЛОУН. (Жартома) Стережись, Солдатику! Ти - Олов'яний, а поцілунок може розтопити твоє серце.

Вистрибує Троль.

ТРОЛЬ. Не смій його цілувати!

Солдатик зачинив скриньку.

ТРОЛЬ.(Знову вистрибує) Не смій... Його...

Солдатик зачинив скриньку.

ТРОЛЬ. (Та ж гра) Не смій...

Солдатик перекидає скриньку догори дном. З неї долинає вереск, вона підстрибує на місці. Балеринка підходить до Солдатика і цілує його. Вони завмирають у поцілунку. Навкруги все зникло. Лунає музика. Тільки він і вона вихоплені з темряви променем світла. Вони високо плывуть у небі поміж зірок. Все це роблять актори в костюмах казкарів Оле Лукойє. Це одна мить. Потім актори обережно ставлять на місце Балеринку і Солдатика.

БАЛЕРИНКА. Як хороше!

СОЛДАТИК. Авжеж!

БАЛЕРИНКА. Ви будете з нами завжди?

СОЛДАТИК. Солдат не знає, де він буде завтра. Покличе сурма – і солдат у похід.

БАЛЕРИНКА. Я завжди на вас буду чекати. І ми всі. Правда?

КЛОУН. Так, так!

БАЛЕРИНКА. Ось тільки...

СОЛДАТИК. Що?

БАЛЕРИНКА. Нам дуже погано тут. Все через нього.

(Показує на скриньку)

СОЛДАТИК. Будемо боротися!

КЛОУН. Його не здолаєш...

БАЛЕРИНКА. Після цього Троль не дасть вам спокою. Він помститься... Я боюсь... Мені дуже страшно... Він злий!

СОЛДАТИК. Заспокойтесь. Нічого він не зробить. Коли він вистрибне із скриньки – вас вже тут не буде.

БАЛЕРИНКА. А де ж ми будемо?

СОЛДАТИК. Я допоможу вам втекти звідсіля.

КЛОУН. Це було б добре!

БАЛЕРИНКА. А ви теж з нами?

СОЛДАТИК. Мені спочатку треба розправитись з Тролем... А потім... Потім я дожену вас.

Скрізь щілину у скриньці з'являється Троль.

БАЛЕРИНКА(Плескає в долоні) Тікати! Швидко тікати!

АКРОБАТ. Але як?

СОЛДАТИК. Зараз поміркуємо...

Солдатик вилазить на підвіконня і дивиться униз. Троль висовує із скрині руку і щось чаклує. Раптово вікно розчиняється, і Солдатик падає з підвіконня на вулицю. Балеринка, Клоун і Акробат завмерли. З'являються актори Оле Лукойє. Кімната зникає.

ОЛЕ ЛУКОЙЄ (Співають)

В житті всяке,всяке,всяке відбувається,
З кожним радість або горе,
Як в бурхливім синім морі,
Несподіванки лихі трапляються.

В казці всякі,всякі,всякі дії розгортаються:
Приховати їх не можна,
Що можливо майже з кожним –
Іспити великі зустрічаються.

Тільки здавна,здавна,здавна так ведеться:
Хто в житті живе відвагою,
Хто не схилиться під шпагою,
Перемоги той завжди будь-як доб'ється.

ДРУГИЙ. І полетів наш Солдатик з третього поверху униз головою, та так, що у вухах у нього загуло. « Як же це трапилось,- думав він _ А можливо, це витівки злого Троля?»

П'ЯТИЙ. Не пройшло і хвилини, як він вже був на землі: нога угору, а рушниця й голова – між камінням.

Актори за допомогою своїх плащів зображують ширму – бруківку(в улицю, між камінням якої завіс Солдатик) Четвертий актор зображує Андерса.

АНДЕРС. (Шукає) Ну, де ти подівся, мій Солдатику?

ТРЕТІЙ. Але скільки він не шукав його, ніяк не міг знайти. Підійшов зовсім близько...

П'ЯТИЙ. Ось! Ось він!» Гаряче».

ПЕРШИЙ. Ой, - « Холодно». « Зовсім холодно».
ДРУГИЙ. А зараз « тепло». « Тепло!».

ТРЕТІЙ. Ось Андерс ледве не наступив на Солдاتيку... І пройшов повз нього.

Звичайно, якби Солдатик гукнув: « Я тут!» - його зразу знайшли б.

П'ЯТИЙ. Але він вважав, що галасувати на вулиці неприємно – адже на ньому мундир. Він був солдатом. Та ще олов'яним.

Загуркотів грім.

ПЕРШИЙ. Так Андерс і не знайшов Солдатика .

Актор, який зображує Андерса, змінює деталь костюму і знову становиться Оле Лукойє.

ТРЕТІЙ. Ой! Дивиться! Починається дощ.

Актори розгортають парасольки .

СОЛДАТИК. (Його на очах глядачів озвучує п'ятий актор).

Хм. Ніхто мене не помічає. Я так застряг, що сам не підіймуся. Здається, в се у мене на місці... І рушниця при мені, і ранець. Добре, що я олов'яний, дощ мені не страшний. Нічого, виберуся...

(Дощ іде все сильніше і сильніше. З'являються калюжі, струмки.)

Ось тільки Балеринка. Хто їй допоможе?

Всі. Хто їй допоможе?

(Один актор зображує вуличного хлопчика, за допомогою деталі костюму)

ХЛОПЧИК. Дощику, дощику, перестань... Дивись-но! Невже це олов'яний солдатик? Завис вниз головою. А в оди скільки?!

Ціла річка...

О-о-о! Чому б тобі не зробити кругосвітню мандрівку? Ти сухопутний Солдат, а я зроблю тебе моряком і пушу у кругові тне плавання.

(Дощ почав вщухати. Хлопчик дістає аркуш паперу і робить човник. Саджає в нього Солдатика і пускає у воду.

Актори закриваються парасольками і за допомогою їх зображують воду. Вони крутять парасольки в одному визначеному напрямі. На парасольки – воду Хлопчик ставить човник із Солдатиком.

Ура-а-а! Поплив!

(Актор, який зображує хлопчика, знімає деталь костюму і знову становиться казкарем. Потік води , який зображують актори, несе човник. Крутить його на місці і знову несе вперед.

СОЛДАТИК О-о-о! А моряком бути нелегко... Проте, мене друзі прозвали стійким олов'яним Солдатиком... Нічого, вистою!

(Співає)

Із тих я солдат,
Що чорт нам не брат,
Девіз наш аж надто простий.
Без страху – в перед,

Ні кроку назад,
В бою непохитно стій!

Ой, мало не впав... От коли б зі мною була Балеринка... Таких красунь я не зустрічав. Дуже гарненька! Еге, як несе! Але мені треба назад. Там на мене чекають друзі. Я повинен спасти їх від Троля!

З'являється великий Щур.
А це що за чудовисько?!

ЩУР. Полегше, Солдатику! Я старий бувалий Щур, і зустріч зі мною не обіцяє добра.

СОЛДАТИК. Не лякай! Я не боюся тебе, старий Щур!

ЩУР. О! А ти хоробрий, Солдатику! Мене навіть королі бояться. Один, як побачив мене, все військо покинув і втік.

СОЛДАТИК. А солдат не втече! Геть з дороги!

ЩУР. Так зі мною ще ніхто не говорив. Ну, що ж, із задоволенням з'їм тебе на обід. Я зараз голодний.

СОЛДАТИК. Не поспішай... Подавишся.

Щур кинувся на Солдатука, але, застогнавши, відскочив.

Ну, що, з'їв?

ЩУР. Ой, ой, ой, мої старі зуби... Я їх мало не поламав. Ти що, неїстівний?

СОЛДАТИК. Я ж олов'яний! Ха-ха-ха!

ЩУР. Ніколи не мав справи з олов'яними солдатами.

СОЛДАТИК. Ну, старий бувалий Щуре... Це тобі наука. А зараз іди своєю дорогою... Тільки човника підштовхни. Ніколи мені тут з тобою теревені розводити. Мене чекають друзі.

ЩУР. А паспорт?

СОЛДАТИК. Який паспорт?

ЩУР. Покажи свій паспорт.

СОЛДАТИК. Солдату паспорт ні до чого. У Солдати рушниця за плечима. Ось. Раз і два. Трах...бабах. І наша взяла!

ЩУР. Добре,добре... На цей раз твоя зверху.

(Щур відштовхнув човника від каміння і в цей час непомітно прогриз дно.)

Пливи,пливи... Передай привіт моїй приятельці Щуці.

(Зникає.)

СОЛДАТИК. Шкода,що не бачила Балеринка, як я розправився з цим старим Щуром . Проте, куди мене несе? Що це? В човні вода?!

(Виплескує із човна воду. Чути гомін водоспаду. Актор, який за допомогою маски і деталі костюму, зображує в Воду.)

ВОДА. Ха-ха-ха! Тепер ти в моїй владі. Стережись.

(Вода підхоплює човника, перекидає з однієї руки в другу, кидає вниз. Закрутив його на місці, високо підняв угору й знову кинув донизу.)

Що? Страшно?

СОЛДАТИК.(Кричить, намагається перекричати гомін води)
Ні, не страшно!

ВОДА. Немає такої людини, яка б здолала мене. Ха-ха-ха!

СОЛДАТИК. Не лякай, не боюся!

Із тих я солдат,
Що чорт нам не брат.
Девіз наш на диво простий!
Без страху вперед,
Ні кроку назад,
В бою непохитно стій!
Хай буря і град,
Не схибить солдат,
Здійснить він обов'язок свій:
Без страху в перед
Ні кроку назад,
В бою непохитно стій!

ВОДА. Не скорися? А я зараз познайомлю тебе з моїм братом, Вітром .

Побачимо, що ти тоді заспіваш. (Кличе) Брате, Вітре!

(Один з акторів одягає маску Вітру і деталь костюму).

ВІТЕР. Що тобі потрібно, сестро Вода? Знову відриваш мене від справ.

ВОДА. Провчи цього хвалька. Перед нами тремтіли відважні капітани, а він... ні, ти по слухай, що каже він .

СОЛДАТИК (Кричить) Кажу, що не боюся вас!

ВІТЕР. (Воді) Випробую його хоробрість. Ну, тримайся.(Дме)

СОЛДАТИК. Не дми, дідуню, а то лопнеш.

ВІТЕР. Який нахаба! (Підіймає його немов на хвилі)
Ну, проситимеш пощади?

СОЛДАТИК. Солдат не просить пощади!

ВОДА. Ну, що, брате, Вітре, пошлемо його на дно рибок годувати?

СОЛДАТИК. (Кричить) Я неїстівний!

ВОДА. (Вітрові) Дивись,дивись, як борсається комашка. А ось так? Що, до в подоби моє царство?

(Кидає Солдатака на дно і знову підіймає.)

СОЛДАТИК. Послухай , Вітре, ти добрий до людини,женеш кораблі, рятуєш людей... Викинь мене на берег, я повинен захищати моїх друзів від злого Троля.

ВОДА. Ну, тоді проси рятунку!

СОЛДАТИК. Ні!

ВОДА. Ага...Ось ти який! Тоді прощайся з життям навіки.

ВІТЕР. Постривай,постривай, Вода. Я люблю хоробрих,відважних. Він мені до вподоби. Викину його на берег,нехай допомагає своїм друзям.

ВОДА. Ти знову за своє.

(Вітер відбирає човник з Солдатиком у Води і хоче його викинути на берег. Вода знову відбирає його у Вітру . Актори створюють враження водоспаду. Вітер хоче підхопити човник, але не встигає. Велика

Щука, висунувши пащу з води, проковтнула Солдатика. Актори знімають маски Води і Вітру, інші схиляють парасольки.)

ОЛЕ ЛУКОЙЄ (Співають)

Знати б, що чекає нас
Кожен день і кожен час.
Де загрожує біда,
Щоб боротись не шкода.
І книжки такі достати б,
Щоб могли вони сказати,
Як біди запобігти
Зараз, завтра і завжди.
Навіть нам, чарівникам,
Не вгадати, не сказати,
Що загрожує всім вам.
Знають тільки автори,
Що чекає всіх в кінці.
І який буде фінал,
Чим порадується зал.

ЗАВІСА

ДІЯ ДРУГА

Декорація першої картини. Кімната. Балеринка, Клоун і Акробат стоять так, ніби їх спіткало велике горе. На авансцену виходять актори – Оле Лукойє.

ОЛЕ ЛУКОЙЄ (Співають)

- Гей, Оле Лукойє
- Ми тут, ми тут!
І знову немає спокою:
Зібрались малята,
Скоріше за діло.
Всі знати хотіли б,
Що в казці чекає малят!
Нехай по скоріше
Кінчається казка,
І добра розв'язка
Порадує в залі
Дівчат і хлоп'ят!

(Актори покидають сцену. Ляльки оживають.)

БАЛЕРИНКА. Бідний Солдатик! Це я винна! Через мене він загинув!

АКРОБАТ. Такий Солдатик загинути не може!

БАЛЕРИНКА. Так...Але тут дуже високо.

АКРОБАТ. Краще кинули б мене з вікна. Я все ж таки акробат.

БАЛЕРИНКА. Або мене, я легка...

КЛОУН. Коли хто звик падати, то це Клоун. Кинули б з вікна мене.

БАЛЕРИНКА. Що з ним зараз?

КЛОУН. Ми повинні йому допомогти.

БАЛЕРИНКА. Так,так! Швидше! Спасибі, Клоуне! Ви дуже добрий.

АКРОБАТ. Тепер, коли руки у мене на місці, я все можу... Але як допомогти?

ТРОЛЬ. (Вистрибує зі скриньки) Нічого ви вже не зробите! Ха-ха-ха!

БАЛЕРИНКА. Це все ви зробили!

ТРОЛЬ. Не смій дружити з Солдатиком.

БАЛЕРИНКА. Ні, ми завжди будемо з ним дружити!

ТРОЛЬ. Ні, не будете, не будете! Солдатика немає! Ні! Його вам ніколи не знайти! Ха-ха-ха!

КЛОУН. Знайдемо!

ТРОЛЬ. Не знайдете! Ха-ха-ха! (Ховається в скриньку).

КЛОУН. Треба відшукати Солдатика.

АКРОБАТ. Але як же ми вийдемо звідси?

КЛОУН. Через вікно.

АКРОБАТ. Тут високо.

БАЛЕРИНКА. Все одно треба стрибати!

КЛОУН. Треба!

БАЛЕРИНКА. Ой! Дух захоплює!...

(Всі троє, один за одним, вистрибують з вікна на руки акторам, які з'являються. Актори за допомогою своїх плащів зображують ширму, по якій йдуть ляльки.)

БАЛЕРИНКА. Як тут багато повітря. Мене чомусь весь час відносить убік.

КЛОУН. Це вітер, а ви легенька.

БАЛЕРИНКА. Ну, давайте швидше шукати Солдатика!(Кличе) Солдатику-у-у!
! Його немає!

КЛОУН. Коли його немає тут, значить...він...

АКРОБАТ. ...десь в іншому місці.

КЛОУН. Значить,він не розбився.

БАЛЕРИНКА. Який ви розумний, Клоуне! І ми його знайдемо?

КЛОУН. Обов'язково!

БАЛЕРИНКА. Як добре!

КЛОУН. Тільки для цього треба шукати... можливо, ви залишитесь, а ми підемо з Акробатом далі?

БАЛЕРИНКА. Ні,ні! Я з вами. Акробат, ви дужий, візьміть мене за руку... Я можу полетіти.

(Актори Оле Лукойє зображують панораму)

АКРОБАТ. Ми вже багато пройшли?

КЛОУН. Здається,багато. Я давно так не ходив.

БАЛЕРИНКА. Коли весь час так іти, куди ми прийдемо?

АКРОБАТ. В якесь інше місце.

(Балеринка сіла на камінчик.)

Що? Стомилась?

КЛОУН. Зробимо маленький антракт. Артистам потрібен відпочинок.

БАЛЕРИНКА. Ні,ні, Клоуне! Шукатиме Солдатика. Підемо. Прошу вас!
Спочивати не час!

(Підвелась.)

КЛОУН. Так,так! Артисти, в дорогу!

БАЛЕРИНКА. А Солдатика все немає...(Плаче.)

АКРОБАТ. Не люблю сліз. Особливо, якщо вони...

БАЛЕРИНКА. (крізь сльози) Якщо що? Ви гадаєте , що я плачу паперовими сльозами? Ні...Вони у мене справжні...(Плаче.)

КЛОУН. Ну,досить! Ми його знайдемо!

(З'являється Щур.)

БАЛЕРИНКА. Ой!

ЩУР. Чого вам треба тут, у моїх володіннях?

БАЛЕРИНКА. Ми шукаємо Солдатика.

ЩУР. А ви що, теж олов'яні?

КЛОУН. Ні.

ЩУР. О! Це дуже добре. Я сьогодні голодний, як с то чортів. З кого мені почати обід?

.

БАЛЕРИНКА. Не чіпай нас. Допоможіть нам відшукати Олов'яного Солдатика.

ЩУР. Не нагадуй його імені! Почувши його,я сатанію! Почну свій обід з тебе!

КЛОУН. Вона паперова і зовсім не смачна. А він...наш Акробат... Дерев'яний, я ...ганчірний...і всередині у мене всього лише –тирса.

ЩУР. Папір – мої улюблені ласощі.

КЛОУН. Тоді краще спробуйте мою тирсу...вона напрочуд смачна.

АКРОБАТ. (Захищає Балеринку) Їжте мене. Я зроблений із смачного березового дерева...

ЩУР. Заспокойтесь. Я обіцяю , що ви всі будете у мене в шлунку.

(Один з акторів одягає маску Вітру. І в ту ж мить, коли Щур кидається на Балеринку, Вітер підхоплює її, крутить над Щуром і виносить з-під самого його носа. Услід за нею смерч підхоплює Акробата і Клоуна. Щур зникає.)

ПЕРШИЙ. (Другому) Добре ти придумав...З цим Вітром.

ДРУГИЙ. (Знімає маску Вітру) Було б безглуздо так обірвати казку.

П'ЯТИЙ. Але що ж далі? Солдатик опинився в шлунку Щуки...А Балеринка, Клоун і Акробат? Що сталося з ними? Де вони зараз?

ДРУГИЙ. Вітер відніс наших мандрівників до того самого будинку, де живе маленький Андерс.

ТРЕТІЙ. Служниця побачила їх крізь вікно, вибігла на вулицю і вирішила, що ляльки впали з підвіконня. Вона швиденько їх принесла до кімнати і поставила на місце.

ЧЕТВЕРТИЙ. А Солдатику?

П'ЯТИЙ. А Солдатик продовжує лежати в риб'ячому лунці і готується до нових іспитів.

ПЕРШИЙ .Справді? Подивимося?

(Актори зображують водну пучину. Раптом з води вистрибує Щука. Ось вона плигає на руки акторів і знову кидається у воду. Але в ту ж саму мить вистрибує знову, мовби хтось переслідує її.)

П'ЯТИЙ. Що робиться зі Щукою? Не розумію!

ТРЕТІЙ. Все зрозуміло. Це Солдатик коле її своєю рушницею.

(Щука вистрибує з рук в руки.)

ПЕРШИЙ. (Тримає Щуку) Що будемо робити з Щукою?

ТРЕТІЙ. Віднесемо її на базар.

ДРУГИЙ. А Солдатик?

ТРЕТІЙ. Не будемо попереджати події...Нехай все іде своєю чергою, як в добрій, мудрій казці!

ВСІ. Як в добрій, мудрій казці!

(Актори Оле Лукойє покидають сцену і знову з'являється кімната з вогнищем . Ляльки стоять на своїх місцях, як і на початку п'єси.
Входять актори. Третій актор за допомогою деталей костюму переодягається в куховарку, а четвертий в Андерса. Актор-куховарка бере ніж і розрізає черво у Щуки. Виймає Олов'яного Солдатика .)

КУХОВАРКА. Оце так справа – Олов'яний Солдатик!

АНДЕРС. Мій Олов'яний Солдатик!

(Обережно ставить Солдатика поруч з Балеринкою. Знімає деталь костюму. Актор, який зображує Куховарку, теж перетворюється в Оле Лукойє.)

ПЕРШИЙ. (Торкається парасолькою ляльок.) Нехай вони закінчують казку.

ВСІ. Нехай!

ПЕРШИЙ. А ми станемо осторонь і побачимо, що буде далі.

Балеринка і Солдатик мовчки дивляться один на одного. Вони раді зустрічі знову. Луна є музика. Зовні Солдатик змінився .Видно, що побував у баталіях. Мундир потертий і втратив свій колір. Злиняв і ківер. З яскравих шароварів зійшла фарба. Але цього не помічає Балеринка, що дивиться на Солдатика з гордістю і Любов'ю.

БАЛЕРИНКА. Ви знову з нами. Як хороше. М и в же не сподівалися побачити вас.

КЛОУН. Найголовніше це те, що ми знову разом.

АКРОБАТ. І нас тепер не злякає ніякий Троль.

СОЛДАТИК. Пробачте...У мене такий вигляд...

БАЛЕРИНКА. Це пусте...

ТРОЛЬ. (Вистрибує зі скриньки) Хо-хо-хо! Повернувся – таки... Стривай но!

СОЛДАТИК. Іди геть! Я скоро з тобою розправлюся. А зараз зникни!

ТРОЛЬ. Не зникну! Не зникну!

(Солдатик зачинає скриньку і стає на її кришку.)

СОЛДАТИК. Якщо ти знову з'явишся, я простромлю тебе штиком з рушниці!

(Але раптом скринька із силою відчиняється, і Солдатик летить у палаючий камін-вогнище.)

БАЛЕРИНКА. Ах!...

(Всі кидаються до вогнища)

ТРОЛЬ. Ха-ха-ха!

(Клоун і Акробат кидаються на Троля. Боротьба. Пружина із стогоном вискакує, і переможний Троль повисає униз головою.)

АКТОР. (В масці Вітру) Я погашу полум'я!

(Але від пориву Вітру Балеринка злітає вгору і прямує до палаючого вогнища. Її ловить Вітер і підіймає над собою.)

ВІТЕР. Куди ти?

Балеринка. Туди...(Показує на вогнище) До нього.

ВІТЕР. Але тоді кінець.

БАЛЕРИНКА. Нехай, інакше я не можу!

(Вітер розкриває руки, і Балеринка, як Сульфіда, летить прямо до Олов'яного Солдатика у вогнище.)

АКРОБАТ. (Кинувся до вогнища) Як їх врятувати? Клоуне?

КЛОУН. Вода...Де Вода?

АКТОР (В масці Води) Пізно. Їх вже немає. (Знімає маску) Це все.

ТРЕТІЙ .Вони житимуть в наших серцях.

ДРУГИЙ Згоряє папір, плавиться олово, але невмирущими залишаються дружба, любов , добро і вірність!

ОЛЕ ЛУКОЙЄ. (Співають)

Мудру ми казку вам розказали,
Тобі розказали, вам розказали.
Є в ній і радість, і крапля печалі.
І крапля печалі, і крапля печалі.
Та не сумуйте більше за нею.

Більше за нею, більше за нею.
Прийде світанок за ніччю тією.
За ніччю тією, за ніччю тією.
Сонце гаряче землю зігріє.
Землю зігріє,землю зігріє.
В фарби яскраві її розмалює.
Її розмалює, її розмалює.
Теплі ці фарби серця вам зігріють.
Зробляться душі щедріші,добріші.
Щедрість і радість затопить ваш дім.
І затишно стане, і затишно стане,
І затишно стане, і радісно всім.

КІНЕЦЬ.

...